



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 412/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zomrelého [REDAKOVANÉ] pôvodne zastúpeného advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8 Cdo 33/2020 z 29. apríla 2020 takto

rozhodol:

Konanie **zastavuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. augusta 2020 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a zároveň požadoval priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Podaním doručeným 12. októbra 2020 sťažovateľ doplnil ústavnú sťažnosť o listinné dôkazy. Dcéra sťažovateľa, pani [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] podaním doručeným 16. augusta 2021 ústavnému súdu oznámila, že 4. novembra 2020 jej otec zomrel, a ako univerzálna dedička – jediná právna nástupkyňa sťažovateľa, prejavila vôľu pokračovať v konaní o podanej ústavnej sťažnosti. K podaniu priložila splnomocnenie advokátky JUDr. Solárovej na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 26. marca 2010 Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“) zaplataenia náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v porušení primeraných lehôt v konaní iniciovanom jeho matkou, pani [REDAKOVANÉ], vedenom okresným súdom

pod sp. zn. 42 C 32/1992 o vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov. Predmetný spor bol z dôvodu vylúčenia všetkých sudcov okresného súdu pridelený Okresnému súdu Rožňava, ktorý rozsudkom z 15. novembra 2018 žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Krajský súd v Košiciach na základe odvolania podaného sťažovateľom rozsudkom z 25. septembra 2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a stranám sporu nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Sťažovateľ podal proti predmetnému rozsudku krajského súdu dovolanie, odôvodňujúc jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

II.

K zastaveniu konania o ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ zomrel ešte pred predbežným prerokovaním jeho ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Musel preto posúdiť, či v konaní o ústavnej sťažnosti možno namiesto zomrelého [REDAKOVANÉ] pokračovať s jeho dedičkou [REDAKOVANÉ], alebo je potrebné konanie zastaviť.

7. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu. K tvrdenému porušeniu označených práv malo dôjsť predmetným rozhodnutím najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa. Ústavný súd poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu je viazané na konkrétnu osobu, ktorá je procesnou stranou (účastníkom) namietaného konania pred všeobecným súdom, teda v tomto prípade na zomrelého sťažovateľa.

8. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok.

9. Podľa § 61 Civilného sporového poriadku procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 62 CSP ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví. Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť alebo v ňom môže pokračovať. Podľa § 63 ods. 2 CSP v konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve.

10. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť. Podľa § 161 ods. 2 CSP ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

11. Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a smrťou táto spôsobilosť zanikne.

12. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

13. Podľa § 125 zákona o ústavnom súde účastníkmi konania sú sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje.

14. Sťažovateľ na základe uvedenej právnej skutočnosti (úmrtnia) stratil spôsobilosť byť účastníkom konania pred ústavným súdom skôr, ako sa konanie o jeho ústavnej sťažnosti skončilo.

15. Z charakteru konania o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, predmetom ktorého je ochrana základných práv a slobôd sťažovateľa, ktorých povaha je výsostne osobnej povahy (aj keď súvisiace konanie pred všeobecným súdom je sporom majetkovej povahy), vyplýva, že ich ochrana je zásadne neprevoditeľná na iné osoby. V prípade konania o ústavnej sťažnosti ide preto o také konanie, ktorého povaha po smrti sťažovateľa domáhajúceho sa práv nemajetkovej povahy spravidla nedovoľuje, aby sa v ňom pokračovalo. To platí aj v dotknutom prípade uplatňovania základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

16. Ústavný súd veľmi citlivo vníma, že v súvisiacom konaní pred všeobecnými súdmi sťažovateľ ešte v roku 2010 žaloval Slovenskú republiku o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, avšak aj z vymedzenia špecifických náležitostí ústavnej sťažnosti v § 123 zákona o ústavnom súde vyplýva, že táto musí okrem iného obsahovať označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody.

17. Vzhľadom na to, že v podanej ústavnej sťažnosti nebolo namietané porušenie majetkových práv, ale „len“ procesných práv sťažovateľa, resp. sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie práv, ktoré nie sú prevoditeľné na iné osoby, a vzhľadom na procesné štádium konania ústavný súd nemohol vyhovieť žiadosti právnej nástupkyne sťažovateľa a pokračovať v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorá ešte ani nebola prijatá na ďalšie konanie podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde.

18. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konanie z dôvodu úmrtnia sťažovateľa zastavil podľa § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 62 CSP a § 161 ods. 2 CSP (m. m. III. ÚS 142/2016, III. ÚS 251/2015, I. ÚS 197/2015, I. ÚS 585/2016, IV. ÚS 227/2020, IV. ÚS 201/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu